

Sprawozdanie z realizacji „Programu upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników w województwie podlaskim na lata 2019 - 2020”.

Rolnictwo województwa podlaskiego w znaczącej części nastawione jest na produkcję zwierzęcą. Chcąc wykorzystać w pełni zapisany w genach potencjał produkcyjny zwierząt rolnicy są zobowiązani spełnić szereg warunków środowiskowych i technologicznych. Warunki te w bezpośredni sposób wyznaczają wielkość produkcji oraz wpływają, na jakość uzyskanego produktu, co nierozdzielnie łączy się z osiągniętym zyskiem. Istotnym punktem warunków środowiskowych i technologicznych jest szeroko rozumiany dobrostan zwierząt wyrażany koncepcją pięciu wolności, którego szczegóły zawarte są w ustawie o ochronie zwierząt. Większość gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie prowadzi hodowlę zgodnie z wytycznymi zawartymi w ustawie. Jednak wciąż zdarzają się przypadki zaniedbań zwierząt, niewłaściwe postępowanie z nimi podczas skupu, obrotu i transportu. Często zaniedbania wynikają z nieświadomości i niewiedzy rolników. Dlatego też, aby ułatwić hodowcom przystosowanie gospodarstw do obowiązujących przepisów opracowano „Program upowszechniania znajomości przepisów ustawy o ochronie zwierząt wśród rolników w województwie podlaskim”. Działanie realizowane było w okresie od 1 lutego 2019 roku do 31 grudnia 2020 roku.

Realizowany program miał na celu:

1. Poprawę jakości warunków sanitarnych przy skupie, obrocie, uboju i transporcie zwierząt gospodarskich;
2. Podniesienie świadomości rolników na temat konieczności prowadzenia badań weterynaryjnych i prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie;
3. Wyeliminowanie nieprawidłowości i naruszania zasad stwarzających zagrożenie dla zdrowia zwierząt;
4. Popularyzację przepisów z zakresu ochrony zwierząt i zapewnienia dobrostanu zwierząt;
5. Ograniczenie, a następnie wyeliminowanie przypadków niewłaściwego traktowania zwierząt podczas transportu, w miejscach ich gromadzenia i uboju;
6. Poprawa statusu zdrowotnego stad zwierząt i gospodarstw;
7. Stworzenie odpowiednich warunków zoohigienicznych w pomieszczeniach inwentarskich;
8. Zwiększenie dostępności do informacji o konieczności ochrony i zapewnienia dobrostanu zwierząt;
9. Wyeliminowanie zagrożeń związanych z niebezpiecznymi środkami żywienia zwierząt;
10. Zwiększenie znajomości wymogów weterynaryjnych wśród rolników Województwa Podlaskiego;

11. Zwiększenie dostępności do szkoleń dotyczących obowiązujących regulacji prawnych w zakresie ochrony zwierząt

Cele te były realizowane poprzez:

1. Szkolenia rolników w zakresie obowiązujących regulacji prawnych związanych z ochroną zwierząt, zapewnieniem dobrostanu poszczególnym gatunkom zwierząt oraz konsekwencjami wynikającymi z ich nieprzestrzegania.

Szkolenia były realizowane przez doradców – specjalistów z zakresu produkcji zwierzęcej. Łącznie w szkoleniach uczestniczyło 272 osoby z województwa podlaskiego. Tematem szkoleń pt. „Bezpieczna obsługa zwierząt gospodarskich” były między innymi aktualne przepisy prawne związane z ochroną zwierząt. Podstawę prawną realizowanych szkoleń stanowiły: ustawa o ochronie zwierząt, rozporządzenie w sprawie wymagań i sposobu postępowania przy utrzymaniu gatunków zwierząt gospodarskich, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej, rozporządzenie w sprawie minimalnych warunków utrzymania gatunków zwierząt gospodarskich innych niż te, dla których normy ochrony zostały określone w przepisach Unii Europejskiej oraz inne ustawy i rozporządzenia im towarzyszące z uwzględnieniem bieżących zmian.

2. Publikacja artykułów informacyjnych w miesięczniku „Wiadomości rolnicze” oraz na stronie www.odr.pl, dotyczących wymagań zawartych w ustawie o ochronie zwierząt.

Tematy artykułów, które ukazały się w Wiadomościach Rolniczych:

2019 rok

- Ubój z konieczności – Departament Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

- Bądź mądry przed szkodą - Jerzy Iwaniuk

2020 rok

- Zwierzęta w gospodarstwie ekologicznym – Krzysztof Mauryc

- Dobrostan zwierząt na plus – Ewelina Szmurło, Tadeusz Kruszewski

- Czy grozi nam epidemia ptasiej grypy? – Ewelina Szmurło

- Ochrona zwierząt gospodarskich – Teresa Kaczyńska-Kochaniec, Marek Jaroch

- Krowom chce się pić – Dariusz Gaszewski

- Warunki zoohigieniczne, a zdrowie zwierząt – Bożena Marcinkiewicz

- Warunki utrzymania trzody chlewnej – Joanna Morzuch

- Dbam o to, by zwierzęta czuły się dobrze – Waldemar Bobin

Tematy artykułów oraz informacji, w których zawarto fragmenty ustawy o ochronie zwierząt lub informacje dotyczące dobrostanu zwierząt, zostały zamieszczone na stronie internetowej PODR w Szepietowie:

2019 rok:

- Postępowanie ze zwierzętami przy uboju z konieczności,

<http://odr.pl/szkolenie-dot-postepowania-ze-zwierzetami-przy-uboju-z-koniecznosci-w-powiecie-bialostockim/> - Jacek Lenczewski

- Jak przygotować czworonoga do zimy

<http://odr.pl/jak-przygotowac-czworonoga-do-zimy/> -Gertruda Niewińska

2020 rok:

- Transport zwierząt gospodarskich

<http://odr.pl/produkcja-zwierzeca/inne/transport-zwierzat-gospodarskich/> - Ewelina Szmurło

- Szkolenie dot. Postępowania ze zwierzętami przy uboju z konieczności w powiecie białostockim

<http://odr.pl/szkolenie-dot-postepowania-ze-zwierzetami-przy-uboju-z-koniecznosc-w-powiecie-bialostockim/> - Jacek Lenczewski

- Dodatkowe wsparcie dla hodowców krów i świń

<http://odr.pl/14804-2/> - Bożena Marcinkiewicz

- Rolnicy otrzymują prawo do uboju zwierząt w gospodarstwach

<http://odr.pl/rolnicy-otrzymuja-prawo-do-uboju-zwierzat-w-gospodarstwach/> - Piotr Tyszka

- Pierwszy przypadek w Polsce wysoce zjadliwej grypy ptaków (HPAI) w 2020 r.

<http://odr.pl/pierwszy-przypadek-w-polsce-wysoce-zjadliwej-grypy-ptakow-hpai-w-2020-r/> - Ewelina Szmurło

3. Doradztwo, wizytacja gospodarstw i udzielanie wskazówek dotyczących zapewnienia dobrostanu zwierząt.

W 105 gospodarstwach rolnych przeprowadzono doradztwo z zakresu spełniania wymogów dobrostanu zwierząt. Do zadań doradcy wizytującego gospodarstwo należała lokalizacja nieprawidłowości związanych z dobrostanem zwierząt, pozostawienie zaleceń naprawczych oraz kilkakrotne wizyty sprawdzające, czy przedstawione wytyczne są wdrażane.

4. Informowanie odpowiednich służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt.

Nie zaistniała potrzeba informowania odpowiednich służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt.

5. Udzielono 366 porad indywidualnych na temat wymagań zawartych w ustawie o ochronie zwierząt, w tym:

- ustawy o ochronie zwierząt oraz wprowadzonych zmianach,
- uboju z konieczności i uboju gospodarczym,
- zasadach wykonywania zabiegów weterynaryjnych na zwierzętach,
- transportu zwierząt gospodarskich,
- warunków utrzymania zwierząt domowych i gospodarskich.

6. Umieszczanie w widocznych miejscach na terenach wystawowych tabliczek z cytatami z ustawy z 21.08.1997 roku o ochronie zwierząt.

Podczas XXVI Regionalnej Wystawy Zwierząt Hodowlanych w Szepietowie, która odbyła się na terenach wystawowych Agroareny zostało umieszczonych 10 tablic z cytatami ustawy o ochronie zwierząt.

Szczegółowy zakres realizacji programu:

L.p.	Kierunek działań	Liczba działań	Wykonanie 2019-2020
1.	Szkolenia rolników z uwzględnieniem tematu obowiązujących regulacji prawnych związanych z ochroną zwierząt, zapewnieniem dobrostanu zwierząt i przedstawieniem konsekwencji wynikających z ich nieprzestrzegania	16 wykładów	16 wykładów/272 osoby
2.	Zamieszczenie w miesięczniku „Wiadomości Rolnicze” oraz na stronie internetowej PODR i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego fragmentu ustawy z 21.08.1997 roku <i>o ochronie zwierząt</i> lub treści związanych z ochroną lub dobrostanem zwierząt	co najmniej jeden artykuł na kwartał	17 artykułów
3.	Doradztwo oraz wizytacje gospodarstw w ramach realizowanych technologii zwierzęcych mające na celu upowszechnianie wiedzy na temat zapisów ustawy <i>o ochronie zwierząt</i>	55 gospodarstw	105 wizyt oraz porad doradczych
4.	Informowanie odpowiednich służb o rażących zaniedbaniach w utrzymaniu zwierząt	w sytuacjach koniecznych oraz według pojawiającej się potrzeby	nie wystąpiły
5.	Porady indywidualne w zakresie przestrzegania ustawy <i>o ochronie zwierząt</i>	300 porad	366 porad
6.	Umieszczanie w widocznych miejscach na terenach wystawowych tabliczek z cytatami z ustawy z 21.08.1997 roku <i>o ochronie zwierząt</i>	10 tablic	10 tablic

Korzyści realizacji programu:

- 1) wzrost świadomości i poziomu wiedzy rolników w sprawach humanitarnego traktowania zwierząt,
- 2) przedstawienie rolnikom i hodowcom ścisłej zależności pomiędzy dobrostanem, a jakością produktów pozyskiwanych od zwierząt gospodarskich, jak również możliwością korzystania ze wsparcia środków finansowych UE w celu poprawy warunków bytowania zwierząt gospodarskich,
- 3) zmotywowanie rolników do wprowadzenia funkcjonalnych rozwiązań w budynkach inwentarskich, w celu zapewnienia zwierzętom właściwych warunków bytowania, a tym samym poprawę wyników produkcyjnych.